

Skabelon for Verdensmål i Undervisningen i sprogfagene

Forløbet bruges i sprogundervisning i tysk og dansk eller i andre fag fx medborgerskab eller naturfag.

Forløbets titel: [Nachhaltig essen/Bæredygtig madkultur]

Sprog: [tysk, dansk]

Fagligt emne:[Bæredygtig kost, Verdensmål og CO2 aftryk]

Anbefalet klassetrin: [8.-10.klasse, HF og 1.g]

Undervisningsforløbets længde: [5 gange 45 min]

Fag, der samarbejder i forløbet: [naturfag, madkundskab, samfundsfag, tysk]

Andre sprog, der bruges i forløbet: [dansk]

Introducerende beskrivelse af undervisningsforløbet

I dette tværfaglige undervisningsforløb får dine elever mulighed for at lære hvordan de kan nedsætte deres eget karbon aftryk gennem kosten og hvad der er vigtigt for at spise mere bæredygtigt.

I forløbet laver eleverne en undersøgelse af en virksomheds karbon aftryk og de bliver introducerede til bæredygtighedskompasset. Eleverne arbejder ligeledes med FN verdensmål.

Mål for sproglæring:

* Lærer ord og udtryk om bæredygtighed, kost og ernæring på tysk eller dansk (materialet findes på begge sprog)

* Lærer at udtrykke sin holdning om mad og drikke på tysk/dansk

*Lærer at stille spørgsmål og arbejdsspørgsmål (hypoteser) på tysk/dansk

*Eleven kan kommunikere om naturfaglige begreber på tysk

Mål for indholdslæring:

* Eleven lærer om karbon aftryk, CO2, og hvad et bæredygtighedskompas er

*Eleven lærer at lave en bæredygtig ret

*Eleven lære at forholde sig reflekteret til indkøb af fødevarer

*Eleven kan gennemføre og evaluere undersøgelser i biologi og fysisk/kemi.
 *Eleven kan indsamle og vurdere data fra egne og andres undersøgelser i naturfag
 *Lærer Verdensmålene at kende

LEKTION 1 (tag en kopi for lektion 2, 3 m.m.)	Indsat ikon	Beskriv aktiviteten: Hvad gør læreren? Hvad gør eleverne?	Læremidler
<p>Før (indledning) <i>Emnefokus:</i> Hvad ved eleverne allerede? <i>Sprogfokus:</i> Hvilket sprog har de for at udtrykke deres viden, idéer og erfaringer? Støt eleverne i at bruge det sprog, de allerede har, til at udtrykke sig. Introducér nye vigtige ord, chunks e.l.</p>	 	<p>Start med at give eleverne et arbejdsspørgsmål, som de skal undersøge i mindre grupper a 2-3 elever. Tildel eleverne et kapitel i hæftet ”Nachhaltige Esskultur”, som de skal læse og finde svaret fra. Lad dem læse i grupper af 3 som rollelæsning. (1 læser op, en tager noter, en streger nye ord over). Lesestrategier se under læremidler ”Die Welt verändern“</p> <p>1) Woraus besteht eine gesunde und nährstoffreiche Kost?</p> <p>2) Wofür benötigt der Körper Kohlenhydrate, Fett und Proteine?</p> <p>3) Wir wird das Klima durch die Lebensmittelproduktion beeinflusst?</p> <p>4) Wie beeinflusst die Fleischproduktion die CO₂-Balance in der Atmosphäre?</p> <p>5) Wie beeinflusst die Fleischproduktion von unterschiedlichen Tieren das Klima?</p> <p>6)</p>	<p>Nachhaltige Esskultur: https://via.mitcfu.dk/39195941</p> <p>Film vælg mellem disse to film:</p> <p>Wir essen nur Pflanzen: https://absalon.mitcfu.dk/TV0000029280</p> <p>How vegetarian is Berlin? https://www.youtube.com/watch?v=wK6_sJC_TOE</p> <p>Die Welt verändern:</p>

		<p>Was können Politiker, Produzenten und du tun, um eine nachhaltigere und klimafreundlichere Lebensmittelproduktion zu fördern?</p> <p>7) Wie beeinflusst der Ausstoß von CO₂ und Methan das Klima?</p> <p>Lad dem arbejde 25 min med at finde informationer i elevhæftet (se under læremiddel)</p> <p>Opsamling på plenum: Der Text auf Seite 4 kann dazu genutzt werden, um mit den Schülerinnen und Schülern darüber zu sprechen, was Nachhaltigkeit für sie bedeutet.</p> <p>Die Schülerinnen und Schüler können dazu aufgefordert werden, Beispiele und Handlungen aus ihrem Alltag zu beschreiben und daraufhin zu bewerten, ob diese nachhaltig sind oder nicht. Wie nachhaltig die verschiedenen Handlungen sind, kann im Plenum diskutiert werden. Hier kann auch darauf eingegangen werden, welche Handlungen notwendig sind, um den Alltag nachhaltiger zu gestalten.</p>	<p>https://www.tyskbanken.dk/die-welt-verandern/</p>
<p>Under (bearbejdning) <i>Dette er hovedaktiviteten, som før-aktiviteterne har bygget op til.</i> Det skal helst være en kommunikativ aktivitet som tager udgangspunkt i indholdet/faget, der giver eleverne mulighed for at bearbejde det faglige stof gennem kommunikation om det.</p>	 	<p>Planlægge oplæg om underemne:</p> <p>Lad eleverne finde et kapitel, som du laver et arbejdsspørgsmål til. De bestemmer selv, hvilket kapitel i hæftet de vil arbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nachhaltigkeitskompass • Ökologie • Essen und Nachhaltigkeit • Klimaessen in der Ernährungspyramide 	<p>Nachhaltige Esskultur: https://via.mitcfu.dk/39195941</p> <p>Plan B: https://via.mitcfu.dk/TV0000121482</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • CO₂ und Wasserfußabdruck • Lebensmittel und Gesundheit • Ist das Müll oder kann man das noch essen? • Transport und Verpackung • Tvedemose • Backensholzer Hofkäserei • Bäckerei Lorenzen • Lebensmittel der Zukunft • Die Weltziele <p>– Wissens- und Datenfragen: Was ist...? Wer ist...? Wo ist...? Welche...?</p> <p>– Erklärende und Verständnisfragen: Warum...? Wie kann es sein, dass...?</p> <p>– Meinungs- und Wertungsfragen: Warum ist es ok, dass...? Warum ist es schlecht, dass...?</p> <p>– Handlungsfragen: Was kann/sollte/ müsste getan werden? Von wem? Welche Bedeutung hat die frühere Situation für die Zukunft? Wie können gute Lösungen gesichert werden?</p> <p>Til sidst laver og udvikler de en ret, som udleder mindst muligt bæredygtig. De skal lave retten ud fra Verdensmålene.</p> <p>Lave en bæredygtig ret Deine und meine Wahl</p> <p>Im Plenum kann darüber gesprochen werden, welche Entscheidungen für die Nachhaltigkeit von Bedeutung sind. – Sind die Lebensmittel lokal hergestellt? – Ist gerade Saison für bestimmtes Obst und Gemüse oder wurden sie vom anderen Ende der Welt importiert? – Sind</p>	<p>W wie Wissen https://via.mitcfu.dk/TV0000036338</p>
--	--	---	---

		<p>Verschmutzung und Wasserverbrauch mitbedacht? – Wie viel Gemüse esst ihr am Tag? – Wie viel Fleisch esst ihr am Tag?</p> <p>Hjælpesætninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ich möchte mehr Obst und Gemüse essen, weil... – Ich möchte mehr Hülsenfrüchte und Pilze essen, weil... – Ich möchte kleinere Portionen Fleisch, Käse und Milch zu mir nehmen, weil... – Ich möchte häufiger helles statt rotem Fleisch essen, weil... – Ich möchte undersøge, wie Lebensmittel produziert werden, weil... – Ich möchte Lebensmittelverschwendung vermeiden, weil... – Ich möchte mehr Bio-Produkte essen, weil... – Ich möchte saisonales Obst und Gemüse essen, weil... 	
<p>Efter (opsamling) <i>Refleksion over sproglig/faglig læring og transfer:</i> Få eleverne til mere bevidst at forklare hvad de har lært, linke til tidligere viden, og få eleverne til at bruge den nye viden til noget, fx bevæge sig fra mundtligt sprog til skriftligt, fra hverdagsprog til fagligt.</p>		<p>Quiz und Tauch lebensmittel und Nachhaltikeit (se link for læremidler)</p> <p>Eleverne laver en quiz und Tauch gerne udendørs. Derefter skal de skrive 3 sætninger ned, som de har lært og 1 ting de gerne ville vide mere om.</p> <p>Eleverne noterer sig det Verdensmål de gerne vil arbejde videre med i næste forløb. Herefter evalueres forløbet med et spørgeskema fra Hattiges bog Synliglæring se Sproglæreren marts 23.</p>	<p>Die Welt verändern: https://www.tyskbanken.dk/die-welt-verandern/</p>

Referencer: se under læremidler

Forfatter(e): [Anne Sophie Westh, Pædagogisk konsulent VIA CFU Aarhus, asw@via.dk]

Brug evt. de nedenstående ikoner:

at arbejde alene

par-/gruppearbejde

diskussion

at tale

at skrive

at lytte

at læse

at observere

at reflektere

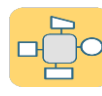
at stille spørgsmål

at præsentere

at bruge digitale
læremidler

at skematisere

at tegne

at eksperimentere

hands-on aktivitet